

MUZEUM ŁOWIECTWA I JEŹDZIECTWA ODDZIAŁ MUZEUM ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE Salon myśliwski XIX–XX wieku

Salon myśliwski XIX–XX wieku to ekspozycja nawiązująca do tradycji polskich dworów i pałaców, w których często ozdabiano wnętrza trofeami, bronią i innymi przedmiotami związanymi z polowaniem.

Aranżacja wystawy w zasadzie pozbawiona jest typowych „muzealnych” barier i podpisów, co z jednej strony pozwala na bezpośredni kontakt z oglądanymi przedmiotami, z drugiej zaś sprawia wrażenie przebywania w autentycznym wnętrzu sprzed II wojny światowej. Wrażenie to potęguje postać hipotetycznego właściciela gabinetu – manekina ubranego w strój z okresu dwudziestolecia międzywojennego, którego używano również na polowaniach.

Polowanie, jako jeden z ważniejszych elementów kultury i obyczajowości dawnej Rzeczypospolitej, oraz szeroko pojęta przyroda odgrywają tu rolę wiodącą i widoczne są we wszystkich niemal eksponatach. W malarstwie myśliwskie sceny rodzajowe przeplatają się z pejzażami, wizerunkami zwierząt i martwymi naturami. Rzeźby są tylko animalistyczne, a wszystkie drobne przedmioty, jak fajki, zegarki, papierośnice, szkło, srebra itp., również zdobione są motywami zaczerpniętymi ze świata przyrody.

Spośród trofeów wyróżniają się te najstarsze i najbardziej okazałe, pozyskane na Kresach Wschodnich: parostki kozła (Nienadowa, 1896) – rekord świata do 1967 r., wieniec jelenia (Mikulczyn, 1907) – Grand Prix na wystawie w Berlinie w 1937 r., oręż dzika (Rychcice, 1929) czy rosochy łosia (Samyczyn, 1938). Trofea egzotyczne – potężne rogi bawoła kafryjskiego i ciosy słonia – przypominają o modnych na przełomie XIX i XX w. sportsmeńskich wyprawach na wielkie safari do Afryki i Indii.

Ważnym akcentem jest kolekcja kordelasów i myśliwskiej broni palnej różnych systemów – przykład nie tylko postępu technicznego i udoskonaleń konstrukcji, lecz także sztuki dawnych rzemieślników – rusznikarzy, złotników, rytowników.

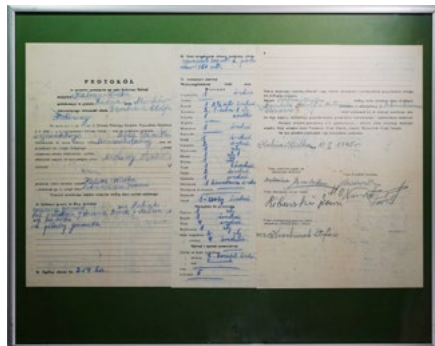
Dopełnieniem wyposażenia gabinetu są oznaki pierwszych organizacji łowieckich, dyplomy, zaproszenia na polowania, rezultaty polowań, stare fotografie – bezcenne dokumenty minionej epoki, podkreślające nierozzerwalną całość, w jaką spleta się w salonie polowanie, przyroda i historia.

■ **Protokół przekazania Kaliny Wielkiej z 11 lutego 1945 r.**

Po II wojnie światowej władze komunistyczne wprowadziły tzw. reformę rolną. Na mocy dekretu Komitetu Polskiego Wyzwolenia Narodowego (6 listopada 1944) państwo zajęło wszystkie majątki powyżej 50 ha bez żadnej rekompensaty. W ten sposób tysiące majątków dworskich zostało zlikwidowanych. W konsekwencji bezpowrotnie zniknął ważny element polskiej kultury.

Poroże łosia

Protokół przekazania Kaliny Wielkiej

■ **Poroże łosia**

Trofeum zdobyte przez Emila Dworzaka w Mikulczynie (zachodnia Ukraina) w 1907 r. Wynik: 227,90 punktów C.I.C. (Conseil Internationale de la Chasse). Grand Prix na Międzynarodowej Wystawie Łowieckiej w Berlinie w 1937 r.

■ **Rzeźba *Polowanie na dziką*, Pierre Jules Mène (1810-1879), brąz**

Jest to jedna z tysięcy animalistycznych rzeźb wykonywanych w II poł. XIX w. w Europie, szczególnie we Francji i w Niemczech. Artyści tamtych czasów często inspirowali się dynamicznymi i emocjonalnymi scenami walki. Taki motyw był w owym czasie bardzo popularny.

■ **Oręż dzika**

Pierwsza kopia trofeum zdobytego przez Juliusza Bielskiego w Rychcicach (Małopolska Wschodnia) w 1929 r. i utraconego po II wojnie światowej – 151,00 pkt. C.I.C., rekord świata do 1937 r. Obecnie kły te są narodowym rekordem Polski i mają drugie miejsce na świecie (dane z 1999 r.).

Polowanie na dzika, Pierre Jules Mène

Oreż dzika

■ **Wyjazd na polowanie, koniec XIX w., akwarela**

Autor tego obrazu, Juliusz Kossak (1824-1899), jest najstarszym z rodu Kossaków – rodziny malarzy znanej z podziwu dla koni, tradycji i historii Polski. Juliusz (ojciec), Wojciech (syn) i Jerzy (wnuk) są powszechnie uważani za mistrzów malarstwa historycznego i wojennego. Na dorobek Juliusza Kossaka składa się również m.in. ogromna ilość akwreli o tematyce łowieckiej, które są dziś bezcennymi społeczno-kulturowymi dokumentami przeszłości.

■ **Łowiec Polski**

Jest to specjalistyczny magazyn dla myśliwych. Jego głównymi tematami są organizacja polowań i profesjonalne zagadnienia hodowlane. Pierwszy numer został wydrukowany w 1899 r. Od tego czasu jest raczej nieprzerwanie wydawany jako miesięcznik łącznie z całością spraw dotyczących polowań.

Łowiec Polski

Wyjazd na polowanie

Poroże sarny

■ Poroże sarny

Zdobyte przez Piotra Sikhora w Nienadowej (Małopolska Wschodnia) w 1896 r. Punktacja: 196,00 pkt. C.I.C., waga netto: 641 g. Grand Prix na Międzynarodowej Wystawie Łowiectwa w Berlinie w roku 1937. Rekord świata do 1967 r.

Nagrody organizacji łowieckiej

Pas kontuszowy

■ Pas kontuszowy, II poł. XVIII w., jedwab

Zdobiony pas, będący częścią noszonego przez mężczyzn ubioru wierzchniego w Polsce w XVIII w. Błyszczący złotem i mieniący się kolorami był zawiązany tak, aby eksponować jego końce. Moda ta przybyła do Polski z muzułmańskiego Wschodu i stamtąd sprowadzono pierwsze pasy. Od I poł. XVIII w. zaczęły działać manufaktury polskie, produkujące „pas kontuszowy”. Najbardziej znana była manufaktura ze Słucka.

■ Nagrody organizacji łowieckiej

W II poł. XIX w. na ziemiach polskich zaczęły istnieć różne organizacje łowieckie. Ich głównym zajęciem była nie tylko ochrona zwierząt, promocja kultury łowieckiej, etyka i wiedza, lecz przede wszystkim stymulowanie rozwoju i wspieranie regularnych polowań. Liczne fotografie, dyplomy czy relacje z polowań, powstałe na przełomie XIX i XX w., obrazują te działania.

■ Żubr, lata '30, rzeźba z brązu

Wykonany przez Magdalenę Gross (1891-1948), znaną polską rzeźbiarkę – animalistkę. Artystka starała się dokładnie obserwować zwierzęta z warszawskiego ZOO. Interesowały ją również dekoracje i delikatne formy ptaków. Lubiła przedstawiać głównie młode zwierzęta i dlatego nazywała swoje

rzeźby przyjaznymi pseudonimami. Artystka otrzymała złoty medal za prace „Żubr” i „Bąk” na międzynarodowej wystawie w Paryżu w 1937 r., poświęconej sztuce i technologii we współczesnym życiu.

■ **Kolekcja strzelb myśliwskich datowana na okres od XVII do poł. XX w.**

Pomiędzy karabinami znajduje się arkebuz z weellockiem z połowy XVIII w. Broń ta jest inkrustowana kością słoniową. Dekoracja przedstawia biegnącego łosia.

Kolekcja strzelb myśliwskich

Żubr, Magdalena Gross